

Oblikovanje slikovnice akvarel tehnikom

Novosel, Marijana

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:029467>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-18**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODJSEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Marijana Novosel

OBLIKOVANJE SLIKOVNICE AKVAREL TEHNIKOM

Završni rad

Zagreb, srpanj, 2023.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODJSEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Marijana Novosel

OBLIKOVANJE SLIKOVNICE AKVAREL TEHNIKOM

Završni rad

Mentor rada:

prof. dr. art. Antonija Balić Šimrak

Zagreb, srpanj, 2023.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. AKVAREL	2
2.1. Slikarske tehnike.....	2
2.1.1. Suhe slikarske tehnike.....	3
2.1.2. Mokre slikarske tehnike	3
2.2. Akvarel kao slikarska tehnika.....	3
2.2.1. Povijest akvarela	3
2.2.2. Materijali i pribor za slikanje	4
2.2.2.1. Voda	4
2.2.2.2. Papir	4
2.2.2.3. Kistovi	5
2.2.2.4. Boja	5
2.2.2.4.1. Teorija boja	6
2.2.2.4.2. Vodene boje.....	6
2.2.3. Dodatni pribor.....	7
2.3. Priprema i način slikanja akvarelom	7
2.3.1. Perspektiva i kompozicija	7
2.3.2. Načini slikanja akvarelom.....	8
3. SLIKOVNICA	9
3.1. Općenito o slikovnici.....	9
3.2. Funkcije slikovnice.....	10
3.3. Vrste slikovnica prema određenom kriteriju	10
3.3.1. Sudjelovanje primatelja	11
3.3.2. Oblik slikovnice	11
3.3.3. Struktura izlaganja	11
3.3.4. Sadržaj slikovnice	11

3.3.5. Likovna tehnika	12
4. VAŽNOST SLIKOVNICE ZA DJEČJI RAZVOJ.....	13
5. PRAKTIČNI DIO	14
5.1. Proces izrade.....	14
5.1.1. Storyboard	14
5.1.2. Ilustracije	15
6. ZAKLJUČAK.....	24
LITERATURA:.....	25

SAŽETAK

Tema ovog završnog rada je oblikovanje slikovnice akvarel tehnikom. Rad se sastoji od dva dijela. Prvi dio je teorijski, a drugi je praktični. U teorijskom dijelu rada prikazan je akvarel kao slikarska tehnika. Ovaj dio rada sadržava osnovne informacije o akvarelu, kako teorijski tako i praktični dio. Obuhvaća poglavlja koja izlažu kratku povijest akvarela, materijal i pribor koji se koristi pri slikanju akvarelom. Nakon toga slijede koraci pripreme za dobivanje što kvalitetne ilustracije, koji se očituju kroz perspektivu i kompoziciju, te su na kraju predstavljeni načina slikanja akvarelom. Zatim slijedi poglavlje o slikovnici, u kojem su izložene opća obilježja slikovnice, kao i njezine funkcije i vrste s obzirom na određeni kriterij. Spominju se i drugi važni aspekti oblikovanja slikovnice poput oblika, izgleda teksta, sadržaja, likovno vizualnog oblikovanja slikovnice, kao i stila koji je primjenjiv i primjeren. Nadalje, u ovom radu se nalazi poglavlje koje progovara o važnosti slikovnice za dječji razvoj, te utjecaju i ulozi koju slikovnica ima u životu djeteta. Pri tom se misli na odgojno obrazovnu ulogu slikovnice, kao i na činjenicu da je ona predmet koji je prisutan u dječjem životu od samih početaka. U praktičnom dijelu završnoga rada nalazi se kratki opis slikovnice uz navedene glavne likove, temom i ciljem slikovnice. Nakon spomenutog, izložen je storyboard slikovnice, kao i njegov značaj za nastanak slikovnice. U zadnjem dijelu se nalazi opis nastanka ilustracija, tehnika, materijali koji su korišteni, dodatno uređenje ilustracija, te same ilustracije slikovnice. Dio ilustracija je nastao u okviru kolegija Metodika likovne kulture 2 u sklopu zadatka izrade slikovnice s temom „Predmet iz djetinjstva“, dok je drugi dio slikovnice nastao u svrhu potreba ovog rada. Cilj ovog rada je istaknuti važnost primjerenih materijala koji okružuju djecu, te kakav utjecaj ostavljaju na njih za daljnji život.

Ključni pojmovi: slikovnica, akvarel, boje, ilustracije

SUMMARY

The topic of this final work is the design of a picture book using the watercolor technique. The paper consists of two parts. The first part is theoretical, and the second is practical. In the theoretical part of the work, watercolor is presented as a painting technique. This part of the paper contains basic information about watercolor, both theoretical and practical. It includes chapters that outline a brief history of watercolor, the materials and supplies used in watercolor painting. After that, there are preparation steps for obtaining the best possible illustration, which are manifested through perspective and composition, and at the end, watercolor painting methods are presented. Then follows the chapter on the picture book, in which the general characteristics of the picture book are presented, as well as its functions and types with regard to a certain criterion. Other important aspects of the design of the picture book are also mentioned, such as the shape, appearance of the text, content, artistic visual design of the picture book, as well as the style that is applicable and appropriate. Furthermore, this paper contains a chapter that talks about the importance of picture books for children's development, and the influence and role that picture books have in a child's life. This refers to the educational role of the picture book, as well as the fact that it is an object that is present in children's lives from the very beginning. In the practical part of the final paper, there is a short description of the picture book along with the mentioned main characters, the theme and the goal of the picture book. After the aforementioned, the storyboard of the picture book is exhibited, as well as its significance for the creation of the picture book. In the last part, there is a description of the creation of the illustrations, techniques, materials that were used, additional arrangement of the illustrations, and the illustrations of the picture book themselves. Part of the illustrations was created within the framework of the Art Methodology 2 course as part of the task of creating a picture book with the theme "Subject from childhood", while the other part of the picture book was created for the purpose of this work. The aim of this work is to highlight the importance of appropriate materials surrounding children, and what impact they leave on them for further life.

Key terms: picture book, watercolor, colors, illustrations

1. UVOD

Djetinjstvo je razdoblje života u kojem dijete počinje učiti o svijetu. Upoznaje svijet i svoju okolinu preko poticaja koji ga okružuju. Dijete čineći uči, no prije nego načini, dijete vidi i gleda. Ovdje je važno istaknuti kako slikovnice imaju centralno mjesto u životu djeteta kada je u pitanju njegov razvoj. Slikovnica je prva knjiga koju dijete uzima u ruke, uveseljava ga i otkriva mu svijet u kojem se nalazi. Stoga je važno izbirati primjerenu slikovnicu koja će mu biti ponuđena (Šišnović, 2011). Najveći doprinos i ulogu u ovome zadatku imaju roditelji i odgojitelji koji su odgovorni za cjelovit odgoj i obrazovanje djeteta. Prema Šeravić Lovrak (2020) slikovnica ima veću vrijednost ako je i njena edukativna vrijednost u skladu s dječjom dobi. Također, slikovnica utječe na dijete na način da je ono doživljava svim svojim osjetilima. Ona ima dva segmenta koji je čine zasebnom vrstom dječje književnosti. Posjeduje književni i likovni aspekt, te na ovaj način može dvostruko djelovati. „Slikovnica odvodi djecu u svijet nestvarnog, ali i upoznavanje onog što nas okružuje“ (Šeravić Lovrak, 2020., 147.). Stoga je u ovom radu stavljen naglasak na važnost kvalitetnog odgojno obrazovnog materijala koji se nudi djeci.

Ovaj rad se sastoji od dva djela. Prvi dio je u teorijskoj službi drugog praktičnog dijela rada. U teoretskom dijelu je predstavljena tehnika akvarela, slikovnica i važnost slikovnice za dječji razvoj. U prvom poglavlju su predstavljene slikarske tehnike, te njihova podjela na suhe i mokre. Zatim sama slikarska tehnika akvarela kroz njezin razvoj i povijest nastanka. Nakon toga su izloženi materijali koji se koriste pri radu s akvarelom, te dodatni pribor koji nije toliko nužan pri radu, ali je koristan. Na kraju ove cjeline opisani su kompozicija i perspektiva kao važni elementi pri izradi kompozicije, a nakon njih načini slikanja akvarelom koji obuhvaćaju dvije glavne tehnike slikanja akvarelom, na mokroj i suhoj podlozi.

Sljedeće poglavlje predstavlja slikovnicu kroz općenita obilježja, funkcije i vrste slikovnica s obzirom na određeni kriterij. Pri tome se misli na oblik, strukturu, sadržaj i likovnu tehniku. Različite funkcije slikovnica razvijaju i utječu na različite sposobnosti djece. Stoga je naglasak u poglavlju nakon stavljen na odgojno obrazovnu ulogu slikovnice i važnost slikovnice u dječjem razvoju, te na koje sve aspekte i na koji način djeluje i utječe na dječji razvoj. Svrha i cilj ovog rada je istaknuti važnost kvalitetne slikovnice u djetetovom životu i koliko ono što ga okružuje utječe na njega. U sklopu ovog rada rađena je slikovnica pod nazivom „Ti i ja“, koja

je namijenjena djeci u dobi od 3-4 godine. Njome se željelo pokazati koliko je važan sadržaj koji djeca svakodnevno primaju, te kako dobri poticaji, uzori i podrška djeluju na njih.

2. AKVAREL

Svaka pojedina vrsta umjetnosti ima način izražavanja koji je karakterističan samo za nju. Stoga je svojstveno govornom jeziku da se izražava u književnosti, scenska umjetnost na sceni, glazbena u glazbi, a likovna umjetnost u likovnim djelima (Jakubin, 1999). Kako bi izražavanje bilo potpunije i oblikovanije potrebno je slijediti i primjenjivati određene elemente koji čine strukturu određene vrste umjetnosti.

Tako su u likovnosti temeljni elementi točka, boja, površina, ploha, crta, volumen i prostor, te kompozicijska načela. Ova potonja pomažu u nastojanju spajanja i sastavljanja osnovnih likovnih elemenata pomoću kontrasta, ritma, harmonije, ravnoteže, simetrije, asimetrije, jedinstva, dominacije i proporcija (Jakubin, 1999).

Sve navedeno pomaže pri izražavanju likovnog jezika koji se očituje u umjetničkom likovnom stvaralaštvu poput crtanja, grafike, graditeljstva, umjetnosti i dizajna, kiparstva i slikarstva. Na prvi se pogled spomenute vrste likovnog izričaja čine vrlo slične, no temeljnu razliku među njima čini njihovo oblikovanje. Kiparstvo i graditeljstvo vezani su za oblikovanje u prostoru, primijenjena umjetnost i dizajn se koriste za oblikovanje plohe i prostora, dok se uz plohu vežu crtačke, grafičke i slikarske tehnike (Jakubin, 1999).

2.1.Slikarske tehnike

Slikarske tehnike su vezane uz izražavanje na plohi, no svaka od tehnika ima i svoje likovno sredstvo, kao i alat kojim se ostvaruje određeno likovno djelo. Glavna osobitost slikarskih tehnika je da se bojana podlogu na kojoj će se raditi nanosi izravno. Može biti nanošena u obliku mrlja, poteza ili većih namaza boja (Jakubin, 1999). Sam način nanošenja boja na podlogu pridonosi autentičnosti, originalnosti i jedinstvenosti djela, s obzirom da na taj način autor ostavlja svoj trag u izražavanju vlastite zamisli.

Važno je spomenuti kako se u likovnoj terminologiji s likovnim sredstvima poistovjećuju likovne tehnike npr. ako je slika naslikana temperama, pod naziv tehnike rada bit će napisano „tempera“. Slikarske tehnike imaju jednu karakteristiku koja ih dijeli u dvije velike podgrupe. Naime, one se dijele na suhe i mokre tehnike (Jakubin, 1999).

2.1.1. Suhe slikarske tehnike

Suhe slikarske tehnike su one tehnike koje već imaju boju na materijalima koji se koriste. Pod suhe tehnike pripadaju kolaž, vitraj, tapiserija i mozaik. Primjenjuju se na način da se likovni materijali oblikuju u željeni oblik trganjem ili rezanjem te se lijepe ili utiskuju na podlogu, u slučaju vitraja međusobno povezuju olovnim okvirom, dok se kod tapiserije u tehnici tkanja oslikava raznobojnim nitima (Jakubin, 1999).

2.1.2. Mokre slikarske tehnike

Mokre slikarske tehnike su specifične po tome što se kod njih pigment u prahu miješa sa raznim vezivnim sredstvima kako bi se dobila smjesa željene nijanse i boje, koja se u namazima nanosi na željenu podlogu. Pod ove tehnike pripadaju pastel, gvaš, tempera, ulje, freska i akvarel (Jakubin, M., 1999).

2.2. Akvarel kao slikarska tehnika

Akvarel u korijenu svoga izraza ima riječ aqua što na latinskom znači voda. Talijani su izrazom *acquerello* imenovali vodene boje. Sama činjenica da se u korijenu naziva ove tehnike nalazi riječ voda pokazuje koliki ima značaj i važnost za ovu tehniku.

Tehnika akvarela je slikarska tehnika koja se služi vodom kao otapalom boja. One mogu biti mineralne ili biljne, u tubama ili u krutom obliku. Različiti omjeri vode i boje utječu na rezultate koji se dobivaju (Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021.). Upravo ovo je najvažnija karakteristika akvarela. Kombiniranjem različite teksture i gramaže papira, kao i prozirnošću boje utječe se na stvaranje iluzije svjetlosti i dubine, te se zbog ovoga u akvarelu ne koristi bijeli pigment (Slikarski priručnik, 2004). Jednom kada je nanesen namaz boje teško je ispraviti naslikano upravo zbog prozirnosti boje, te rezultat naslikanoga može varirati. Stoga je potrebno spomenuti da je akvarel kao tehnika vrlo nepredvidiva, te se njome učilo ovladavati kroz povijest.

2.2.1. Povijest akvarela

Akvarel je kao slikarska tehnika u upotrebi više od 40 000 godina, tako se prvi primjeri akvarela nalaze u špiljama na crtežima koji su slikani pokrivnom bojom na vodenoj bazi

(Slikarski priručnik, 2004). Te se u počecima ova tehnika koristila samo za manje radove ili ilustrirane rukopise.

Prema Jamesu (2013) ova tehnika je na razne načine korištena i na istoku od 4. stoljeća, a u Europi od 15. stoljeća. Tada je njemački slikar Albrecht Dürer upotrijebio akvarel prvi puta za veliki prikaz pejzaža. No, mnogi umjetnici se u ovom periodu služe akvarelom pri izradi skica za predloške slikanja u ulju. Krajem 18. stoljeća William Blake i J. M. W. Turner su eksperimentiranjem akvarela razvili nove tehnike i načine slikanja. Tako je Blake nanosio prvi sloj boje na nepropusne materijale poput porculana i stakla koje je zatim otiskivao na papir, te otisnuto, nakon što se osušilo, dodatno uređivao. S druge strane Turner je poštivao pravila slikanja akvarelom, no upravljao je bojom dok je još bila mokra stružući je i ublažavajući. Ovim načinom se postigao sjaj, te je ovo prvi takav zabilježeni način korištenja akvarela. Također, važno je spomenuti kako je Turner upotrebljavao istovremeno različite tehnike i učinio ih spojivima u upotrebi. Najveća razlika između tadašnjih i današnjih akvarela očituje se u dostupnosti materijala za slikanje (Slikarski priručnik, 2004).

2.2.2. Materijali i pribor za slikanje

Pri slikanju i korištenju željene slikarske tehnike potrebni su i odgovarajući materijali i pribor kako bi se dobio željeni rezultat. Kod slikanja akvarelom potrebni su voda, papir, kistovi i boje, te dodatni pribor. Slikarski priručnik

2.2.2.1. Voda

Voda se kod slikanja akvarelom koristi kao otapalo boje. Količina vode pri korištenju određuje i količinu transparentnosti boje, te pridonosi stvaranju svjetlosti pri slikanju. Manjom količinom vode dobiva se tamniji ton i gušća boja, dok se s više vode boja razrjeđuje te se dobiva svijetla nijansa boje koja je jedva zamjetljiva (James, 2013).

2.2.2.2. Papir

Prema Jamesu (2013) korištena podloga za slikanje akvarelom je papir, koji je vrlo svijetle ili bijele boje. Ovo je uvriježeno pravilo pri slikanju ovom tehnikom jer svijetla boja papira u mogućnosti je odraziti se kroz transparentnu vodenu boju. Postoje tri vrste strojno izrađenog papira, a to su hrapavi, hladno prešani i vruće prešani papir. Svaki od ove tri vrste papira ima svojstva kojima se postiže određeni efekt i rezultat. Vruće prešani papir, koji je gladak, koristi se za crtanje ili tehnike namaza i linija, no nije dobar za nanošenje slojeva namaza jer ih ne

podnosi, naime papir se vrlo brzo natopi. Hladno prešani papir ima blagu teksturu, te se najčešće koristi za slikanje akvarelom. Njegova svojstva omogućuju nanošenje širokih namaza boje, ali su prikladni i za slikanje sitnih detalja. Treća vrsta papira je hrapavi papir, njegova tekstura je grublja, što za posljedicu pri slikanju ima efekt prošaranosti.

Potrebno je spomenuti kako se za slikanje akvarelom može koristiti i ručno izrađeni papir, koji se izrađuje od čiste lanene krpe. Tehnikom tutkanja se papir tretira kako bi se postigla najkvalitetnija površina za slikanje akvarelom. Pri izboru papira potrebno je obratiti pozornost i na težinu. Pri korištenju akvarela činjenica o težini papira mnogo pridonosi krajnjem rezultatu. Naime teži papir ima svojstvo lakšeg primanja vode, bolje upija zbog svoje debljine, dok lakši papiri ne posjeduju to svojstvo te ih je prije slikanja potrebno zategnuti (James, 2013).

2.2.2.3. Kistovi

Kistovi za akvarel su mekani, a veličina i oblik im mogu varirati (Slikarski priručnik, 2004). Prema Jamesu (2013.) moguće je koristiti široke kistove, tanke i široke okrugle, lepezasti kist, kao i kist četvrtastog oblika. Različitim kistovima moguće je dobiti razne poteze, no isto tako samo jednim kistom moguće je dobiti različite efekte (Watt, 2003). Neki slikari se koriste kistovima za ličenje pri nanošenju namaza, no pri tome je potrebno paziti da takvim kistovima ne ispadaju dlake (Slikarski priručnik, 2004). Svaki kist se sastoji od tri dijela, a to su ručka ili držak, zatim dlačice i metalni ovratnik koji se naziva ferula. Ona treba dlačice čvrsto držati kako ne bi ispadale ili se odvojile. Broj dlačica na kistu ovisi o veličini koju označava broj na kistu, a najveća veličina kista za akvarel je 14. Slikarski priručnik Također, kistovi su različite kvalitete, a o kvaliteti kista ovisi vrsta dlake koja je na njemu. Dlaka može biti od samurove, sobolove, konjske, vjeveričje ili volovske dlake, no razvitkom tehnologije dostupni su kistovi koji su načinjeni od sintetičkih vlakana (James, 2013).

2.2.2.4. Boja

Izraz boja ima dva značenja. Prvo značenje izražava fizikalnu osobinu svjetlosti, dok drugi označava tvar za bojenje. Boja nije odvojen ili samostalan dio crteža ili slike (Slikarski priručnik, 2004). Boja je osnovno izražajno sredstvo kada su u pitanju slikarske tehnike. Uočavanje boja je proces koji iziskuje svjesno promatranje elementa koji se želi naslikati. Nijanse su vidljive na predmetima, a sama boja ovisi o količini svjetlosti koju određena stvar upija ili odražava. Kako bi se jasnije predočio međuodnos boja, prije opisa samih akvarelnih boja potrebno je izložiti teoriju boja (Višnjić Jevtić, 2010).

2.2.2.4.1. Teorija boja

Boje kao tvari za bojanje se dijele na osnovne ili primarne i sekundarne. Primarne boje su temelj pomoću kojih dobivamo sve druge boje. Pod njih pripadaju crvena, žuta i plava (Jakubin, 1999). Miješanjem primarnih boja dobivaju se sekundarne boje, tako žuta i crvena daju narančastu, plava i žuta zelenu, a plava i crvena ljubičastu (James, 2013). Između primarnih i sekundarnih boja se nalaze prijelazne boje. One nastaju miješanjem primarne i sekundarne boje. Osim podjele boja na primarne i sekundarne, boje se također mogu podijeliti na hladne i tople, te komplementarne parove. Pod tople boje pripadaju žuta, crvena, žutozelena i narančasta, dok su u hladne boje svrstane plava i sve one koje sadrže plavu. Ova podjela ima određenu ulogu pri slikanju, tako se tople boje koriste za slikanje predmeta koje želimo staviti u blizinu, u prvi plan, a hladne boje se koriste za predočavanje daljine i udaljenosti.

Komplementarne boje su one boje koje se nalaze jedna nasuprot druge, one se koriste kako bi se uravnotežila druga boja koja joj prema ovoj kategoriji pripada (Slikarski priručnik, 2004). Komplementarnim bojama pripadaju slijedeći parovi žuta i ljubičasta, žutonarančasta i plavoljubičasta, narančasta i plava, crvenonarančasta i plavozelena, crvena i zelena, te crvenoljubičasta i žuto zelena. Navedene boje imaju osim komplementarnih kontrasta i kromatski kontrast koji je najvidljiviji kod žute i ljubičaste, dok su crveno narančasta i plavozelena okarakterizirane kao najveći toplo hladni, odnosno svjetlo tamni kontrast (Jakubin, 1999).

2.2.2.4.2. Vodene boje

Akvarelna boja je boja koja se dobiva miješanjem pigmenta sa gumiarabikom (James, 2013). Prema Višnjić Jetvić (2010) pigment može biti prirodan ili sintetički. Takve boje, koje se nalaze u krutom stanju u malim posudicama otapaju se i razrjeđuju vodom te se nanose na papir. Vodene boje su transparentne i djeluju prozračno, zahvaljujući tim svojstvima dobivaju se efekti svježine, nježnosti, lakoće i profinjenosti (Jakubin, 1999). Transparentnost kod akvarela kontroliramo količinom vode koju koristimo. Veća količina vode čini boju prozirnijom. Vodene boje mogu biti u tubama, u posudicama i koncentri boje u bočicama. Kod slikanja akvarelom se ne koristi bijela boja. Tamo gdje se želi naglasiti svjetlo ostavlja se papir bijelim (Slikarski priručnik, 2004).

2.2.3. Dodatni pribor

Dodatan pribor nije nužan za slikanje akvarelom, ali olakšava proces i čini krajnji rezultat uspješnijim. U dodatan pribor ubrajaju se traka gumiranog papira, crtača daska, paleta za boje, krpe ili pamučni jastučići, četkica za zube, prirodna ili sintetična spužva, skalpel ili britvica koja se koristi za efekt svjetlosti. Njome se stružu male površine boje kako bi se istaknule svijetle točke, ovu funkciju također imaju i pamučni jastučići. Osim svijetlih točaka dodatnim priborom poput četkice za zube ili spužve moguće je dobiti teksturirani efekt. Krpe se koriste za nanošenje nepravilnih i velikih namaza boje. Boja koja se koristi može biti izmiješana na paleti za boje. Pri korištenju akvarela dobro je rubove slike zategnuti gumiranim papirom kako bi površina bila što ravnija i prikladnija za slikanje, a pri tome također pomaže i crtača daska koja služi kao podloga papiru pri slikanju (James, 2013).

2.3. Priprema i način slikanja akvarelom

Svako djelo, pa tako i umjetničko, zahtjeva pripremu. Iako postoji mogućnost da autor želi odmah krenuti slikati akvarelom, većina ipak uzima u obzir određene elemente kojima se služi i koje koristi kako bi slika bila što skladnija i harmoničnija. Takvom rezultatu slikanja pridonose sami načini slikanja, kao i perspektiva i kompozicija kojom se služe autori za što bolji krajnji rezultat.

2.3.1. Perspektiva i kompozicija

Perspektiva je način prikazivanja trodimenzionalnih predmeta u dvodimenzionalnom obliku, točnije koristimo se njome kako bismo na slici prikazali dubinu ili prostorno uvlačenje (James, 2013). Watt iznosi (2003) kako se na taj način slika prikaz onako kako ga vidi oko. Perspektiva može biti vertikalna, ikonološka, obrnuta, „žablja“ ili „ptičja“, koloristička, poliperspektiva, linearna ili zračna.

Vertikalnom perspektivom se predmeti i oblici prikazuju na način da se slikaju jedan iznad drugoga dok se u stvarnosti nalaze jedan iza drugoga. U ikonološkoj perspektivi veličina naslikanog lika nam svjedoči o njegovoj važnosti. Tako su važni likovi naslikani velikima, a manje važni malima. Obrnutoj perspektivi je svojstveno da su dijelovi predmeta koji su bliži naslikani užima, a oni dijelovi predmeta koji se nalaze dalje širima. Ovdje je vidljiva obrnutost od stvarnosti pri izražavanju (Jakubin, 1999). Prema Jamesu (2013) zračna perspektiva prikazuje gradaciju tonova i boja kojima označava i predstavlja udaljenost, na način da hladne

boje prikazuju predmete i objekte u daljini, a tople u blizini. Uz zračnu perspektivu nalazi se takozvana koloristička perspektiva. Ona ima slične karakteristike kao i zračna, no kod kolorističke perspektive ne gubi se boja, jasnoća i oštrina pri prikazivanju udaljenosti. Intenzitet boje jednak je intenzitetu boje koja je u prvom planu. „Žablja“ ili „ptičja“ perspektiva dočaravaju poziciju iz koje se gleda. „Ptičjom“ perspektivom se prikazuje pogled odozgo prema dolje, dok „žablja“ prikazuje obrnuto, od dolje prema gore (Jakubin, 1999). Linearna perspektiva predočava paralelne udaljavajuće linije kako se približavaju određenoj točki na horizontu. Također, treba se navesti kako jednostavna perspektiva stvara iluziju smanjenja predmeta, odnosno povećavanja ako su predmeti odaljeniji od točke na horizontu (Slikarski priručnik, 2004). S druge strane složena perspektiva čini da se predmet gleda iz određenog kuta, stoga je na slici više nultih točki. Jedna od perspektiva koja objedinjuje nekoliko elemenata pojedinih perspektiva je poliperspektiva. Njoj je svojstveno da su u jednoj kompoziciji prisutna različita očišta i stajališta (Jakubin, 1999).

Iako perspektiva daje određeni ton djelu, odlučujuću ulogu pri stvaranju neke slike ima i komponiranje elemenata kako bi kompozicija djelovala skladno (Slikarski priručnik, 2004). Svako slaganje, odnosno komponiranje elemenata u cjelinu, podliježe određenim pravilima kako bi ono uistinu djelovalo potpuno i cjelovito prema zamisli koja se želi prikazati. Pri tome je potrebno voditi se sljedećim kompozicijskim načelima: kontrast, harmonija, ritam, ravnoteža, proporcija, dominacija i jedinstvo. Osim navedenih kompozicijskih načela na kompoziciju utječu i određuju je ideja, sam izbor materijala kojim će se ideja prikazati. Važnu ulogu u cjelokupnom dojmu ima karakter, te veličina plohe. Već spomenutom potrebno je nadodati i vrste kompozicije koje utječu na nju samu. Tako horizontalna i vertikalna kompozicija poštuju odrednice te djeluju kao zadani okviri koji ograničavaju polje likovnog zbivanja. Dok suprotan učinak, narušavanja i ne poštivanja zadanih okvira, daju dijagonalna, kružna, piramidalna i slobodna kompozicija (Jakubin, 1999).

2.3.2. Načini slikanja akvarelom

Prema Watt (2003) vodene boje su pogodne za slikanje vrlo prozračnih i transparentnih slika. Do takvih rezultata se dolazi primjenom pravila korištenja mnogo vode, a malo boje (Jelbert, 2004). One su vrlo pogodne za eksperimentiranje i istraživanje, a pružaju osim dva najosnovnija načina primjene i mnogo tehnika kojima se postižu različiti rezultat (Watt, 2003). Najpoznatiji načini rada s akvarelom su rad na mokroj podlozi i rad na suhoj podlozi. Ovaj potonji je specifičan po tome što se željena boja nanosi na podlogu koja je suha. Nakon što se

taj sloj boje osuši, na taj sloj se može ponovno nanositi boja. Ovaj postupak moguće je primijeniti više puta, ali uz uvjet da se prethodni sloj boje uvijek osuši do kraja. Upravo zahvaljujući transparentnosti vodenih boja ovom tehnikom se postižu nove kolorističke i tonske vrijednosti, kojima se dočarava dubina i slojevitost. Rad akvarelom na mokroj podlozi podliježe drugim pravilima i normama. Kod ovog načina potrebno je papir navlažiti s jedne i druge strane, no ne smije biti presuh ili premokar. Ovakva priprema podloge za slikanje rezultira dobivanjem mrlja i oblika koji imaju razlivene konture. Također, jedna od specifičnosti ovog načina slikanja je dobivanje razvličenih mrlja čije boje ulaze jedna u drugu te na taj način dolazi do novih likovnih efekata (Jakubin, 1999).

3. SLIKOVNICA

Svaka vrsta književnosti ima svoje zakonitosti i norme kojima podliježe, tako i dječja književnost. Pod nju pripada svako djelo koje ima pristupačnu tematiku, te je pisano razumljivim i jasnim stilom pisanja. Unutar same dječje književnosti postoji podjela na žanrove i vrste. Žanrovi zaokupljaju pozornost starijih i mlađih čitatelja, dok su vrste isključivo dječje, jer ih stariji čitatelji uzimaju u ruke samo u iznimnim situacijama. Pod vrste dječje književnosti pripada dječja poezija, romani, priče, igrokazi, pripovijetke o djetinjstvu i slikovnice (Diklić, Težak, Zalar, 1996).

3.1. Općenito o slikovnici

Prema Crnković i Težak (2002) prva knjiga koju dijete susreće i uzima u ruke je slikovnica. Iako slikovnica ima važnu ulogu u razvoju djeteta, nije uvijek uživala status koji ima danas, naime u počecima je smatrana igračkom, što danas više nije slučaj (Hameršak, 2021). Slikovnica zaokuplja djetetovu pažnju sve do škole, a ponekad i dulje. Unatoč tome što je kratka, djeca i dalje na nju gledaju kao na knjigu. Slikovnica posjeduje dvostruku vrijednost-likovnu i književnu. Ova kombinacija čini je specifičnom među ostalim vrstama. Iako slikovnice najčešće imaju tekst, postoje one koje su i bez teksta, no jedno je sigurno, nema slikovnice bez slika (Crnković i Težak 2002).

Funkcija slike nije ilustracija teksta niti je pomoćno sredstvo za uspostavljanje dijaloga, nego ona informacijama koje sadrži nadmašuje pripadajući tekst (Majhut i Batinić 2017). Vrcić Mataija (2016) naglašava da se tekst tumači s obzirom na okolnosti koje dijete okružuju i

emocije koje dijete doživljava. No, uloga teksta i ilustracije je ravnopravna. Potrebno je spomenuti kako su najčešće autor teksta i ilustracija dvije različite osobe, no kada je jedna osoba autor tih dviju dimenzija, tada se govori o autorskoj slikovnici.

Prema Crnković i Težak (2002) slikovnice po namjeni mogu biti umjetničke, to su one koje predočavaju svijet i žele da ga se preko njih iskusi, također slikovnice mogu biti i poučne, te kao takve služe za upoznavanje djetetove okoline, biljnog i životinjskog svijeta i sl. Slikovnice variraju osim dimenzijama i samim unutarnjim izgledom, a za tu razliku i podjelu je zaslužan oblik teksta, koji može biti u stihu, odnosno slici je pridružena dječja pjesma. Osim navedenog, može se naići i na prozni tekst, koji čini didaktičku priču. Spomenute dvije vrste pripadaju pod tematske slikovnice. Treća vrsta s obzirom na tekst bile bi slikovnice s minimalnim tekstom i one bez teksta, a one su namijenjene najmlađima. Zatim pripovijedne slikovnice, prijevodi i prerade za koje je karakteristično da slikovnica sadrži samo jednu priču (Majhut i Batinić, 2017).

3.2. Funkcije slikovnice

Prema Čičko (2000) slikovnice imaju nekoliko različitih funkcija. One se međusobno upotpunjuju, te se nadovezuju jedna na drugu i isprepliću kako bi stvorile cjelinu. Naravno, potrebno je da budu u skladu s djetetovim potrebama i interesima, te da budu prilagođene i primjerene za dob djeteta koje ih koristi. Kao esencijalne funkcije ovdje se ističu slijedeće: govorno-jezična, estetska, zabavna, informacijsko-odgojna, spoznajna i iskustvena funkcija. Ova potonja ima ulogu posrednika pri pružanju određenog iskustva, najčešće nečega što dijete nema priliku iskusiti, poput određenih situacija, događaja ili pojava. Zatim je važno spomenuti kako govorno-jezična funkcija služi za usvajanje, razvoj, bogaćenje rječnika i doprinosi razvoju drugih predčitačkih vještina kod djece. Nakon nje slijedi estetska funkcija kojoj je cilj pobuditi emocije i osjećaje ljepote vezane uz slikovnice. Odmah iza nje slijedi zabavna funkcija koja motivira za stjecanje znanja kroz igru. Na sljedećem mjestu nalazi se informacijsko-odgojna funkcija. Njena zadaća je razvijati sposobnost korelacije i razvoja vlastitog mišljenja o stvarima, pojavama i pojmovima koji okružuju dijete. Na kraju se nalazi spoznajna funkcija, no to ne znači da ova funkcija zauzima posljednje mjesto po važnosti. Njome se želi postići mogućnost provjere i davanja povratne informacije o autentičnosti i istinitosti shvaćanja i spoznanja stvari i pojava koje dijete nalazi i uočava u vlastitoj okolini.

3.3. Vrste slikovnica prema određenom kriteriju

Iako postoji mnogo podjela slikovnica s obzirom na kriterije koji su prisutni. One se osim prema onome što nam je odmah vidljivo, a to je oblik, dijele i s obzirom na sadržaj koji u njima nailazimo, prema strukturi po kojoj su izložene, likovnoj tehnici prema kojoj su oslikane i s obzirom na sudjelovanje primatelja (Majhut, i Zalar, 2008).

3.3.1. Sudjelovanje primatelja

Prema Majhut i Zalar (2008) prema sudjelovanju primatelja moguće je slikovnicu koristiti posredstvom roditelja ili odgojitelja, te na način da se dijete njome samostalno služi i koristi.

3.3.2. Oblik slikovnice

Slikovnice prema obliku mogu biti nepoderive, što Majhut i Batinić (2017) definiraju kao one slikovnice koje su otisnute na debljem kartonu. Također, postoje leporello slikovnice. Za njih je karakteristično da su kratke, a vizualno se ističu po tome što izgledaju kao harmonika dok ih se koristi. Poput njih, pop up slikovnice također posjeduju karakteristiku koja je svojstvena samo njima. One imaju slike ili dijelove slika koji se okretanjem stranice izdižu odnosno iskaču, odatle i naziv pop up. Slijede ih multimedijske slikovnice, za koje je karakteristično da se uz određenu sliku nalazi odgovarajući zvuk. Na kraju ove podjele nalazi se slikovnica- igračka. Njena glavna karakteristika je da se dijete njome može služiti kao igračkom (Majhut i Zalar, 2008). Ova slikovnica uistinu posjeduje karakteristiku koja je u samim počecima nastajanja slikovnice bila vezana za nju samu, a to je, da je smatrana igračkom (Crnković i Težak, 2002). Potrebno je spomenuti kako su već dostupne i digitalne slikovnice, odnosno slikovnice u elektroničkom obliku (Martinović i Stričević, 2011).

3.3.3. Struktura izlaganja

Prema Majhut i Zalar (2008) slikovnice mogu biti narativne i tematske. Narativnim slikovnicama je svojstveno da je narator u isto vrijeme i pripovijedač priče. Priče koje obrađuju teme poput prometa, obitelji, higijene, životinja i sl. nazivaju se tematskim slikovnicama.

3.3.4. Sadržaj slikovnice

Prema Majhut i Zalar (2008) teme koje se najčešće susreću u slikovnicama su promet, igre, sport, ABC slikovnice, životinje i svakodnevni život. S druge strane Majhut i Batinić (2017) navode po njima najznačajnije teme, a one su: religiozne teme, životinje i abeceda. Njih nalazimo u ABC slikovnicama čije se korištenje usko povezuje uz određenu dob djeteta i s

određenom svrhom. Zatim postoje slikovnice o životinjama, u kojima je vidljiv širok spektar životinja i njihovih antropomorfskih sposobnosti, koje variraju od slikovnice do slikovnice. U nekim slikovnicama životinje u potpunosti preuzimaju svojstva čovjeka, dok u nekima samo određene segmente ili čak nikakve, njihova je uloga tada da samo budu prisutne u tom dječjem svijetu. Nakon njih spominju se slikovnice koje sadrže kršćanske motive, a zatim slijede slikovnice s pjesmama i bajkama čija je tematika sveobuhvatna. Na idućem mjestu se nalaze slikovnice koje prikazuju dječji svijet i sve što on obuhvaća. Sadržaj slikovnica može obuhvaćati i predstavljati prijevozna sredstva i sport, te sve njihove mogućnosti. No, ovdje treba imati na umu da svaka kultura djetinjstvo doživljava i pristupa mu drugačije, stoga su i dječji svjetovi različiti od kulture do kulture.

3.3.5. *Likovna tehnika*

Slikovnice se osim prema svemu navedenom razlikuju i po likovnim tehnikama prema kojima su ostvarene. Tako postoje fotografske slikovnice koje upotrebljavaju fotografije. One su dodatno obrađene i uređene u za to predviđenom programu, te se pomoću njih dočarava i oživljuje priča. Strip slikovnice nastaju kombiniranjem slikovnice i stripa. Također, pri izradi slikovnice mogu se koristiti i ručno izrađene lutke, takve slikovnice se nazivaju lutkarskim slikovnicama. Za stvaranje slikovnice mogu se koristiti i crteži, no ne samo crteži umjetnika nego i crteži djece. Nakon njih slijede interaktivne slikovnice (Majhut i Zalar, 2008). Zahvaljujući tim slikovnicama djeci je dostupno taktilno, slušno i zvučno te vizualno istraživati kroz poticaje koje ova slikovnica pruža (Batarelo Kokić, 2015).

Balić-Šimrak i Narančić Kovač (2011) ističu kako je nužno nuditi djeci slikovnice čije likovne ilustracije zadovoljavaju slijedeće kriterije: stilsku pročišćenost, jedinstvenu kompoziciju koja je u mogućnosti voditi dijete kroz radnju slikovnice, na način da istražuje skrivene poruke i uočava detalj, te treba posjedovati određeni ritam i harmoniju boja. Sve spomenuto može se upotrijebiti za izražavanje željenog stila slikovnice.

Ilustracije se mogu izraziti apstraktnim stilom, kojega karakteriziraju jednostavni i sažeti likovni elementi, a naglasak je na boji, konceptu i formi. Ovdje je svrstan i stripovski stil, a uz njega i naivni stil koji se izražava dvodimenzionalnošću u plošnom pristupu. Osim navedenih spominju se ekspresionistički i impresionistički stil. Prvi stavlja naglasak na emocije koje su izražene bojama i potezima, a drugi dočarava određeni trenutak zahvaljujući svjetlosnom efektu. Folklorni stil slikovnice se odlikuje elementima tradicije u sadržaju i izradi, dok romantičarski stil pozornost stavlja na okvir prizora na način da ga raskošno ukrašava. Na

kraju se nalaze realistički i nadrealistički stil slikovnice. Nadrealističkom stilu je svojstveno prikazivanje imaginarnih prizora, uz mnoštvo detalja, a kao njegova suprotnost realistički stil se izražava vrlo realno, uredno i precizno po pitanju prikazivanja likova i objekta (Balić-Šimrak i Narančić Kovač, 2011).

4. VAŽNOST SLIKOVNICE ZA DJEČJI RAZVOJ

Prema Čudina Obradović i suradnicima (2004) djetinjstvo je razdoblje života u kojem se odvija složen i brz proces razvoja, oni utjecaji koje je dijete iskusilo u djetinjstvu utječu na kasniji razvoj i život pojedinca.

Prema Martinović i Stričević (2011) pismenost se razvija od samog rođenja djeteta, te je usko povezana uz razvoj sluha koji čini važnu sastavnicu pri razvoju govora i čitanja. Svaka iduća vještina uključuje svladavanje one prethodne. Prema Čudina Obradović i suradnicima (2004) djeca počinju govoriti u razdoblju od 18-24 mjeseca života, osjetljivost na razvoj govora je povezana sa strukturalnim promjenama u mozgu i sazrijevanjem živčanog sustava. U tom razdoblju raste broj veza između određenih područja mozga, kao i broj veza između živčanih moždanih stanica. Velik naglasak se stavlja na poticajnu okolinu kako bi se dijete naučilo koristiti svojim urođenim sposobnostima govora. U dobi od 2. do 3. godine dijete samostalno lista stranice u slikovnici što utječe na razvoj fine motorike, u mogućnosti je uspostaviti vezu između pojma i predmeta, te može pridružiti određenoj slici pripadajući predmet. Želi slušati priče i voli da mu se ponavljaju. U razdoblju od 2. do 12. godine kognitivne funkcije mozga su najpogodnije za razvoj govora, koji je moguć kroz fonološki, semantički i komunikacijski razvoj, razvoj gramatike i znanja o govoru. Prema Berk (2008).

Na pozitivan razvoj i utjecaj jezičnog razvoja veliki utjecaj imaju slikovnice i razgovori o njima. Bogato opremljena okolina kvalitetnim sadržajem pospješuje spremnost djeteta na učenje i usvajanje materinjeg jezika. Govor koji je usmjeren na dijete i razgovor između roditelja i djece pozitivno utječe na razvoj i proširivanje djetetova jezika. Stoga slikovnica ima obrazovnu ulogu, dakako i odgojnu jer je utemeljena na određenim idealima i vrijednostima (Bognar, 2015). Odmaknuta je od autoritarnog odgoja, bliska je djetetu, naglašava važnost kvalitetne literature i obrazovanja (Miljan, 2013). Slikovnice su jedinstveno sredstvo pomoću kojih se utječe na govorno jezični razvoj, a pomažu djeci da uče o svijetu koji ih okružuje. U

njima surađuju ilustracije i tekst, te na taj način pričaju priče i poučavaju djecu (Šeravić Lovrak, 2020).

Također, prema Lazzarich (2011) slikovnica svojim ilustracijama osnažuje i estetski doživljaj, a taj vizualni element ima odlučujuću ulogu u ranom usvajanju jezika u ranoj dobi, jer prethodi verbalnom razvoju djeteta. Prema Miljan (2013) slika je uočljivija od teksta jer se lakše i brže čita, no vizualni dojam također u djetetu budi nove emotivne vrijednosti. Prema Martinović i Stričević (2011) ključni čimbenici za razvoj pismenosti nisu samo poticajni materijali, već i primjer i poticaj odraslih, količina i izloženost primjerenim materijalima za čitanje. Također, osim primjerenih materijala potrebno je poznavati stupanj razvoja djeteta, te se pri izboru slikovnica voditi načelom od poznatog prema nepoznatom (Šišnović, 2011).

5. PRAKTIČNI DIO

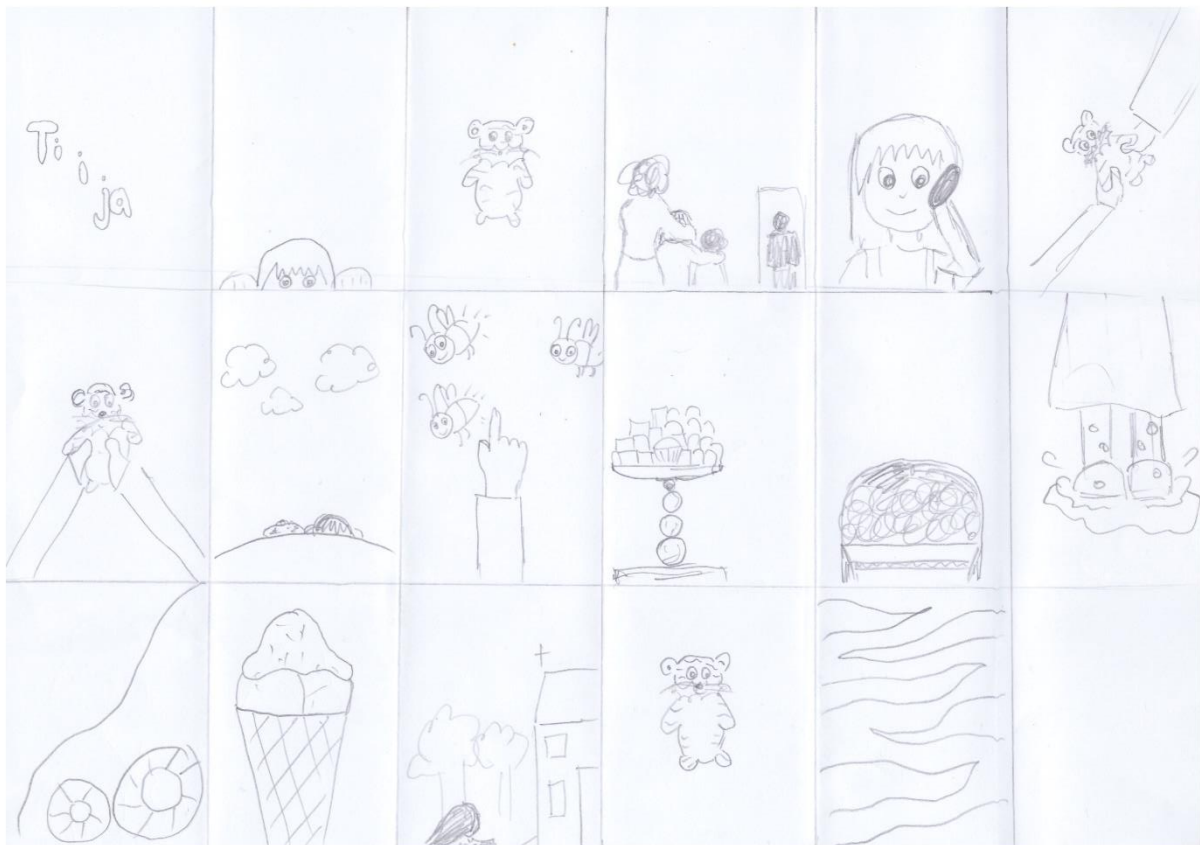
Cilj ovoga rada je bio osmisliti autorsku slikovnicu koja bi kroz ilustracije i tekst djecu upoznavala sa svakodnevnim životom. Također, zadatak je bio djeci pokazati odnos boje i svjetlosti, te kakvoj atmosferi ovi likovni elementi pridonose i kako na nju utječu. U nastavku će se izložiti postupak nastanka slikovnice, od storyboarda do nastanka ilustracija, kojih je ukupno 19. Ova slikovnica je fragmentarno temeljena da dijelovima vlastitoga života. U nju su utkani određeni događaji koji su ostavili trag. Glavna tema ove slikovnice su trenutci života koji imaju veliko značenje, ne zato što se dogodilo nešto važno, nego jer su provedeni s nekim tko zauzima posebno mjesto u srcu.

5.1. Proces izrade

5.1.1. Storyboard

Prvi korak pri izradi slikovnice je storyboard. Na njemu su prikazane male skice sličica, od kojih svaka predstavlja po jednu ilustraciju slikovnice. One na jednom papiru prikazuju cijelu slikovnicu, te izgledom podsjeća na strip, ali to nije. Pri nastanku ilustracija vodila sam se kronološkim slijedom, te su one i prve nastale. Tekst je bio napisan nakon što je cijeli storyboard bio nacrtan. Glavni likovi u slikovnici su tigrić i djevojčica te njihove dogodovštine, iako se pojavljuju roditelji i brat, oni su ovdje samo sporedni likovi. Pouka ove slikovnice vidljiva je na kraju, a ona glasi da se prijateljstvo razvija i ako je pravo neće prestati bez obzira na

okolnosti.

Slika 1. Storyboard slikovnice „Ti i ja“

5.1.2. Ilustracije

Svaka ilustracija je skicirana na A3 papiru olovkom H2. Nakon što su skice nacrtane, one su obrisane tako da su ostali jedva vidljivi tragovi. Ilustracije su slikane akvarel tehnikom, a korištena je paleta vodenih boja marke Pelikan sa 12 ponuđenih boja u krutom stanju. Za slikanje su korištena 3 kista. Jedan široki koji se koristi za ličenje zidova, a njime su slikane pozadine. Druga dva kista debljine 1 i 4 su korišteni za slikanje likova i detalja. Nakon što se ilustracija osušila, nacrtani su lagani rubovi smeđom bojicom. Bojama se pokušao dočarati određeni ambijent, tako da dijete može razumjeti i pratiti priču bez obzira na nepoznavanje slova i riječi. Likovi su naslikani vrlo jednostavno i dječje. Ilustracije su skenirane te su obrađene u programu Paint, gdje je samo dodatno istaknuta boja. Tekst je nadodan u programu Powerpoint i korišten je font Candara, dok veličina slova varira od ilustracije do ilustracije.

Slika 2. Naslovna stranica slikovnice „Ti i ja“

Slika 3. Prva stranica slikovnice „Ti i ja“

Slika 4. Druga stranica slikovnice „Ti i ja“

Slika 5. Treća stranica slikovnice „Ti i ja“

Slika 6. Četvrta stranica slikovnice „Ti i ja“

Slika 7. Peta stranica slikovnice „Ti i ja“

Slika 8. Šesta stranica slikovnice „Ti i ja“

Slika 9. Sedma stranica slikovnice „Ti i ja“

Slika 10. Osma stranica slikovnice „Ti i ja“

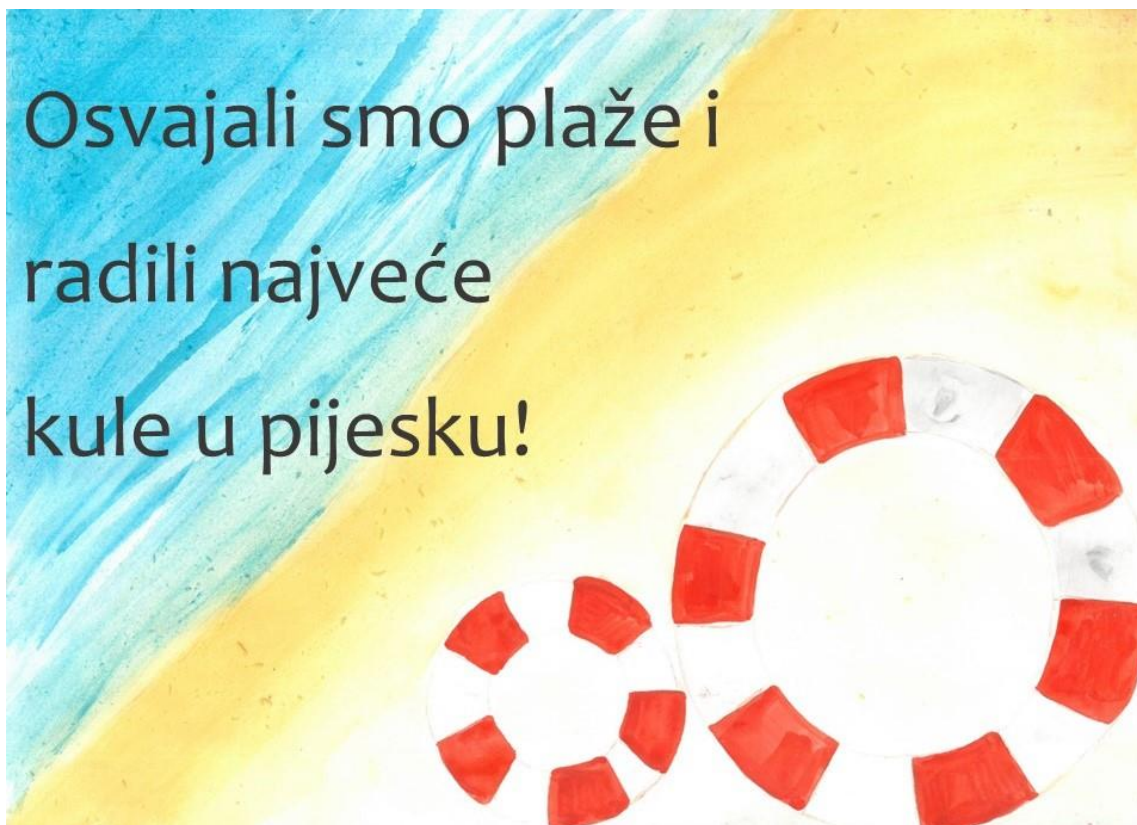
Slika 11. Deveta stranica slikovnice „Ti i ja“

Slika 12. Deseta stranica slikovnice „Ti i ja“

Slika 13. Jedanaesta stranica slikovnice „Ti i ja“

Osvajali smo plaže i
radili najveće
kule u pijesku!

Slika 14. Dvanaesta stranica slikovnice „Ti i ja“

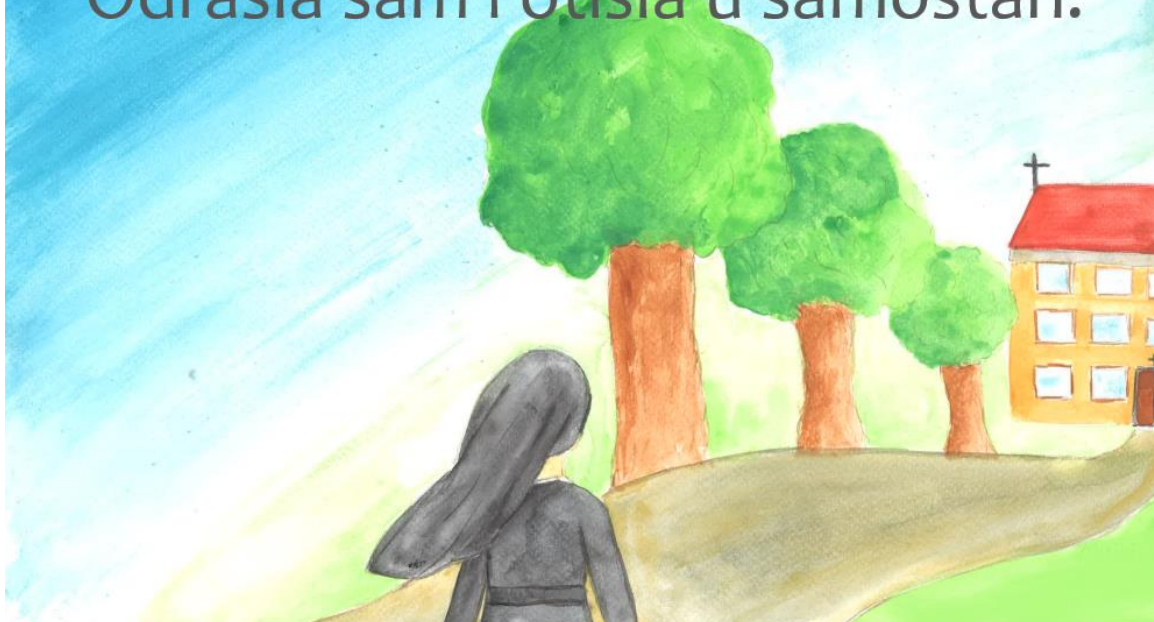

A sladoledu nismo mogli
odoljeti...

Slika 15. Trinaesta stranica slikovnice „Ti i ja“

Vrijeme je prolazilo.

Odrasla sam i otišla u samostan.

Slika 16. Četrnaesta stranica slikovnice „Ti i ja“

No, ne brinite!

Još
uvijek
ga
čuvam!

Slika 17. Petnaesta stranica slikovnice „Ti i ja“

Slika 18. Posljednja stranica slikovnice „Ti i ja“

6. ZAKLJUČAK

Slikovnica je prva knjiga koja djetetu otkriva svijet, ne samo da ga otkriva, ona mu ga i predstavlja. Slikovnica nije oduvijek smatrana knjigom, a kamoli da ima toliki utjecaj na djecu. Tek se u zadnje vrijeme počela pridavati veća pozornost slikovnicama, njihovim funkcijama, vrstama i oblicima. Njome se želi progovoriti djetetu na onaj način koji je njemu razumljiv i shvatljiv, kroz ilustracije i kratak tekst. Nekako se čini da je u zadnje vrijeme teško izabrati kvalitetan sadržaj s obzirom na količinu ponude, stoga je i cilj ovoga rada bio prikazati karakteristike koje čine slikovnicu prikladnom. Njome se željela dodatno istaknuti odgojna uloga koju ima slikovnica u životu djeteta. U tu svrhu je i izrađena slikovnica „Ti i ja“. Ovoj slikovnici sam unijela dašak života situacijama i događajima koje sam proživjela. Život je uistinu jedno iznenađenje, ne ispadne onako kako ga planirate, no prave osobe su uvijek uz vas na tome putu, bez obzira na sve i to je ono što bih kao buduća odgojiteljica željela prenijeti djeci. Život ne možemo planirati, on će se dogoditi. No, mi se možemo provesti izvrsno na tome putovanju ako smo okruženi pravim osobama, baš poput djevojčice i tigrića.

LITERATURA:

- Balić-Šimrak, A. i Narančić Kovač, S. (2011). Likovni aspekti ilustracije u dječjim knjigama i slikovnicama. *Dijete, vrtić, obitelj*, 17 (66), 10-12. (preuzeto 27.5.2023) <https://hrcak.srce.hr/124188>
- Batarela Kokić, I. (2015). Nove razine interaktivnosti dječjih slikovnica. *Školski vjesnik*, 64 (3), 377-398. (preuzeto 27.5.2023) <https://hrcak.srce.hr/151350>
- Berk, L.E. (2008). *Psihologija cjeloživotnog razvoja*. Jastrebarsko: Naklada Slap
- Bognar, B. (2015). Čovjek i odgoj. *Metodički ogledi*, 22 (2), 9-37. (preuzeto 19.5.2023) <https://doi.org/10.21464/mo42.222.937>
- Buneta, I. (ur.) (2004). *Slikarski priručnik*. Rijeka: Dušević & Kršovnik.
- Crnković, M., Težak, D. (2002). Povijest hrvatske dječje književnosti od početaka do 1955. godine, Zagreb: Znanje.
- Čičko, P. (2000). Slikovnica, njezina definicija i funkcije. U: Kakva je knjiga slikovnica. (str. 12-16). Zagreb: Knjižnice grada Zagreba.
- Čudina Obradović, M., Letica, M., Pleša, A., Profaca, B., Starc, B. (2004). Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi. Zagreb: Golden marketing.
- Diklić, Z., Težak, D., Zalar, I. (1996). Primjeri iz dječje književnosti, Zagreb: Divič.
- Hameršak, M. (2021). Frakture dječje književnosti: od slikovnica do lektire, od Agrama do El Shatta. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- Jakubin, M. (1999) Likovni jezik i likovne tehnike- temeljni pojmovi. Zagreb: Educa.
- James, G. (2013). Akvarel slikanje. Rijeka: Leo commerce.
- Jelbert, W. (2004). Slikanje akrilnim bojama. Split: Marjan tisak.
- Lazarich, M. (2011). INTEGRACIJSKE MOGUĆNOSTI SLIKOVNICE U NASTAVI MATERINSKOGA JEZIKA. *Život i škola*, LVII (26), 61-81. (preuzeto 19.5.2023) <https://hrcak.srce.hr/77323>
- Majhut, B. i D. Zalar. (2008). Slikovnica. U: Hrvatska književna enciklopedija.

Majhut, B. i Batinić, Š. (2017). Hrvatska slikovnica do 1945. Hrvatski školski muzej: Zagreb: Učiteljski fakultet Sveučilišta.

Martinović, I. i Stričević, I. (2011). Slikovnica: prvi strukturirani čitateljski materijal namijenjen djetetu. *Libellarium*, 4 (1), 39-63. (preuzeto 29.5.2023) <https://hrcak.srce.hr/92392>

Miljan, Z. (2013). Dječje radosti 19. stoljeća – slikovnica – edukativna dječja igračka. *Povijest u nastavi*, 21 (1), 1-21. (preuzeto 19.5.2023) <https://hrcak.srce.hr/120404>

Šeravić Lovrak, K. (2020). Primjena slikovnice u provedbi projekata u dječjem vrtiću. *Časopis za odgojne i obrazovne znanosti Foo2rama*, 4 (4), 147-154. (preuzeto 19.5.2023) <https://hrcak.srce.hr/251742>

Šišnović, I. (2011). Odgojno-obrazovna vrijednost slikovnice. *Dijete, vrtić, obitelj*, 17 (66), 8-9. (preuzeto 19.5.2023) <https://hrcak.srce.hr/124183>

Višnjic Jevtić, A., Vekić-Kljaić, V., Gudek, N., Heker, S., Seksan, A., Štulić, S., ... Tomljanović, E. (2010). Slikarske tehnike. *Dijete, vrtić, obitelj*, 16-17 (62-63), 14-23. (preuzeto 25.5.2023) <https://hrcak.srce.hr/124739>

Vrcić-Mataija, S. (2016). ČITANJE DJEČJE KNJIŽEVNOSTI KAO KOMPLEKSNE KULTURNE POJAVE. *FLUMINENSIA*, 28 (1), 261-265. (preuzeto 19.5.2023) <https://hrcak.srce.hr/161100>

Watt, F. (2003). *Abeceda likovnosti*. Zagreb: Neretva.

POPIS SLIKA

<u>Slika 1. Storyboard slikovnice „Ti i ja“</u>	15
<u>Slika 2. Naslovna stranica slikovnice „Ti i ja“</u>	16
<u>Slika 3. Prva stranica slikovnice „Ti i ja“</u>	16
<u>Slika 4. Druga stranica slikovnice „Ti i ja“</u>	17
<u>Slika 5. Treća stranica slikovnice „Ti i ja“</u>	17
<u>Slika 6. Četvrta stranica slikovnice „Ti i ja“</u>	18
<u>Slika 7. Peta stranica slikovnice „Ti i ja“</u>	18

<u>Slika 8. Šesta stranica slikovnice „Ti i ja“.....</u>	19
<u>Slika 9. Sedma stranica slikovnice „Ti i ja“.....</u>	19
<u>Slika 10. Osmo stranica slikovnice „Ti i ja“.....</u>	20
<u>Slika 11. Deveta stranica slikovnice „Ti i ja“.....</u>	20
<u>Slika 12. Deseta stranica slikovnice „Ti i ja“.....</u>	21
<u>Slika 13. Jedanaesta stranica slikovnice „Ti i ja“.....</u>	21
<u>Slika 14. Dvanaesta stranica slikovnice „Ti i ja“.....</u>	22
<u>Slika 15. Trinaesta stranica slikovnice „Ti i ja“.....</u>	22
<u>Slika 16. Četrnaesta stranica slikovnice „Ti i ja“.....</u>	23
<u>Slika 17. Petnaesta stranica slikovnice „Ti i ja“.....</u>	23
<u>Slika 18. Posljednja stranica slikovnice „Ti i ja“.....</u>	24

Izjava o izvornosti završnog/diplomskog rada

Izjavljujem da je moj završni rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni.

_____ (vlastoručni potpis studenta)